

הנחיות להגשת מאמרים לכתב העת 'ציון'

הצעות למאמרים יש לשלוח לכתובת דוא"ל yechezkel@shazar.org.il. את המאמרים נא להקליד על פי ההנחיות המפורטות להלן.

ככלל, כתב העת אינו מקבל לפרסום מאמרים שראו אור בעבר, בעברית או בשפות אחרות, אך המערכת תשקול לעיתים פרסום בתרגום לעברית של מאמרים שראו אור בשפות אחרות ולהם חשיבות מיוחדת לחקר ההיסטוריה של עם ישראל.

תהליך קבלת המאמר

המאמר יועבר תחילה לעיונם של חברי המערכת. אם הוא יימצא מתאים באופן עקרוני הוא יישלח לקריאה של שני מומחים הבקיאים בתחום שבו דן המאמר. לאחר קבלת חוות הדעה תקיים המערכת דיון ותחליט אם לקבל את המאמר כצורתו, לבקש תיקונים או לדחותו. המחברים יקבלו מכתב עם החלטת המערכת. אם המערכת תבקש תיקונים, יש לשלוח קובץ מתוקן תוך זמן סביר ובהתאם ללוחות הזמנים של כתב העת, ולצרף מכתב המבהיר את מהות התיקונים שהוכנסו במאמר. לאחר אישור הנוסח הסופי, המאמר יעבור עריכת לשון על פי המלצות האקדמיה ללשון העברית.

הנחיות כלליות

- את המאמר יש להקליד במעבד תמלילים Word, גופן דויד לעברית ו-Times New Roman לאנגלית, גודל 12, רווח כפול בין השורות, רווח אחד בלבד בין מילה למילה וללא רווח בין פסקה לפסקה. כל פסקה תתחיל בהזחה קטנה (tab), למעט פסקה הבאה אחרי כותרת או אחרי שורת רווח.
- ככלל, היקף המאמר לא יעלה על 10,000 מילים (כולל הערות שוליים). לגבי מאמרים ארוכים יותר, המערכת תחליט אם לקבל לשיפוט או לדרוש קיצור.
- נא לצרף תקציר אנגלי באורך של כחצי עמוד (כ-350–400 מילים). יש לציין את פרטי הכותב בעברית ובאנגלית: תואר, שם פרטי ושם משפחה, שיוך מוסדי (חוג, ושם המוסד), ודוא"ל רשמי לפרסום ברשימת המשתתפים.

התקנת הטקסט

- **דיוק:** האחריות על הדיוק של המובאות, של הביבליוגרפיה ושל התאריכים שבמאמר מוטלת על המחברים. המחבר יבדוק היטב את כל המובאות, מראי המקומות, התאריכים, המספרים והשמות בטרם יגיש את המאמר, ולא יסמוך על כך שיוכל לתקן את הטעוץ תיקון בשעת ההגהה.

* כתב: יחזקאל חובב. כללים אלה נכתבו לאור הניסיון שהצטבר בכתב העת 'ציון', ועיון בכמה פרסומים קודמים: יובל קמרט, 'הנחיות להכנת כתבי-יד והתקנתם לדפוס', ציון, מ (תשל"ה), עמ' 83–94; ראובן אשל, הכנת כתבי-יד והתקנתם לדפוס, ירושלים תש"ם; ורדה לנרד, 'הנחיות למחברים', קתדרה, מפתח לחוברות 61–100 (תשס"ד), עמ' 201–220.

• **איורים וזכויות יוצרים:** אפשר לצרף למאמר תצלומים או איורים לשם המחשה. על המחבר לשלוח תמונה באיכות גבוהה (300dpi לפחות), להסדיר את זכויות היוצרים ולהעביר אישור מפורש על כך להוצאה לאור. מתחת לכל תמונה יצוין המְזַכָּה (קרדיט) הנדרש וכיתוב קצר המתאר את התמונה.

• **ציטוטים:**

- רצוי להמעיט בציטוטים, בייחוד בציטוטים ארוכים. עדיף לצטט את המשפטים העיקריים ואת יתר המקור להביא בפרפרזה ובקיצור.
- ציטוט קצר יובא בין גרשיים יחידים. ציטוט של שלוש שורות ומעלה לא יוקף במרכאות ויובא בהזחה. ציטוט בתוך ציטוט יוקף במרכאות כפולות.
- **ציטוט מקור עברי:** כל ציטוט בעברית יועתק כמו במקור. דילוג יסומן בשלוש נקודות ללא סוגריים מרובעים וללא רווח לפניו. השלמה בציטוט תסומן בסוגריים מרובעים. הסבר או פתיחת ראשי תיבות יבואו בסוגריים עגולים עם סימן שוויון צמוד לסוגר הפותח [יר"ה (=ירוס הודו)]. דילוג במקור יצוין במפורש: [דילוג במקור]. הדגשה שאינה במקור יש לציין: הדגשה שלי, ללא הוספת ראשי התיבות של הכותב; עדיף להעביר זאת להערה שבסוף הציטוט.
- **ציטוט מקור לועזי:** אין להביא ציטוט לועזי של מקור או מחקר בגוף הטקסט ללא תרגום. אם הלשון המקורית חשובה במיוחד – אפשר להביאה בהערה. כל מקור שאיננו כתוב עברית המובא בטקסט (גם ציטוט בארמית, ביידיש וכדומה) יתורגם, בטקסט או בהערה.
- סימן פיסוק בסוף ציטוט: סימן שאלה או סימן קריאה השייכים לציטוט יבואו לפני הגרש הסוגר; נקודה או פסיק יבואו אחריו.
- ציון הערת שוליים למקור הציטוט יבוא בסוף הציטוט ולא לפניו.
- מראה מקום בסוגריים יהיה בסוף הציטוט לפני סימן הפיסוק.

כתיב ופיסוק

• כללי הכתיב, הפיסוק והתעתיק יהיו על פי **כללי הכתיב חסר הניקוד**, **כללי הפיסוק** ו**כללי התעתיק** שקבעה האקדמיה ללשון העברית (ראו באתר האקדמיה, תחת לשונית: החלטות). במידת הצורך אפשר לסטות מכללים אלה ובלבד שתישמר האחידות בכל המאמר.

• **שמות אישים:**

- שמות יופיעו כפי שבעליהם כותבים אותם, הן בעברית הן בלועזית.
- באזכור הראשון של השם יצוין גם השם הפרטי.
- לשם לועזי רצוי להוסיף בסוגריים את השם בלועזית באזכור הראשון, לפי הצורך (אלא אם כן הוא נזכר בהערת שוליים).
- שנות חיים יש להוסיף אחרי השם בלועזית, בתוך הסוגריים, בגופן עברי ובכיוון עברי (Burckhardt; 1818–1897).

- **שמות ספרים** : שמות ספרים בעברית לא יודגשו, בגוף הטקסט או בהערות. בטקסט הם יופיעו עם גרש לפנייהם ולאחריהם. בלועזית יצוינו שמות ספרים באות נטויה (*italics*) הן בטקסט הן בהערות השוליים.
- **כתרות** :
 - מומלץ לנסח כותרות קצרות המתארות את תוכן הסעיף ולא לתת כותרות ממוספרות בלבד. כותרת של סעיף במאמר לא תעלה על שורה אחת.
 - אין להרבות בכותרות משנה.
 - יש להקפיד על דירוג כותרות ברור.
- **מספור פריטים** : בגוף הטקסט יסומנו המספרים בין סוגריים (א); (ב); ואם יבואו זה מתחת לזה, יסומנו בנקודה והטקסט יוכנס פנימה גם אם הסעיף כולל יותר משורה אחת. אפשר לתת אותיות או ספרות ובלבד שתהיה אחידות.
- **גרשיים** : ציטוט יוסגר בגרש יחיד לפניו ולאחריו, גם בציטוט קצר וגם בציטוט ארוך. ציטוט בתוך ציטוט יסומן בגרשיים כפולים.
- **אותיות נטויות** : אין להשתמש בהטיית אותיות בעברית.
- **לועזית** : יש להמעיט בשימוש במילים לועזיות, בייחוד אם יש להן מקבילה בעברית (אפשר להיעזר ביישומון האקדמיה ללשון העברית: [החלופון](#)).
- **הדגשה** : יש להמעיט ככל האפשר בהדגשות, ואין להדגיש אלא מילים בודדות. ההדגשות יסומנו באות שמנה. בדפוס האות השמנה תוחלף בפיזור אותיות.
- **שימושי לשון (דוגמאות אחדות)** :
 - המאה השמונה עשרה (במילים ובלי מקף), שנות השבעים (במילה).
 - 'למרות ש-' ו'על אף ש-' – לא תקני ויש לכתוב: 'אף ש-', 'אף על פי ש-'.
 - 'מהווה' לא ישמש במקום 'יהוא'.
 - 'משמעותי' – עדיף בעל משמעות, ניכר, חשוב וכדומה (להמעיט בשימושי לשון המרדדים את השפה).
 - מחד גיסא... מאידך גיסא...; מצד אחד... מצד אחר/שני...
 - על אודות / על (ולא: אודות)
 - הבחנה בין מתברר (=ברור) ובין מסתבר (=סביר)
 - הבחנה בין מונח (=ביטוי לשוני) ובין מושג (=רעיון, קונצפט)
 - משפטי זיקה מקושרים ב'שייך הזיקה': הארץ שבה נולדתי (או שנולדתי בה) ולא הארץ בה נולדתי
- **מקפים**
 - צירופים ומילות יחס לא יבואו עם מקף: תל אביב, על ידי, ארץ ישראל, אחת עשרה (ואולם כאשר הצירוף בתפקיד תואר אפשר לנקוט מקף: ארץ-ישראל, בית-ספרי).
 - אחרי תחיליות וצירופי יחס רצוי לתת מקף למניעת קושי בקריאה: אי-, דו-, א-, בין-, תת- – הכול על פי שיקול דעת ושמירה על אחידות.

- **ראשי תיבות:** יש להימנע משימוש בראשי תיבות ובקיצורים, להוציא המקובלים ביותר (חו"ל, ד"ר). יש אפוא לרשום: הערה, סימן, על ידי, וכיוצא באלה.
- **שמות מקוצרים:** יש להשתמש בגרשיים ולא בנקודות (צה"ל, א"פ תומפסון).
- **הפניה בלשון רבים:** יש לנקוט לשון רבים בפנייה אל הקוראים ולא לשון זכר: ראו, השוו, עיינו וכיוצא באלה. אין צורך לכתוב 'השומעים והשומעות' כי בעברית מין זכר משמש גם לציון המין הכללי.
- **קו מפריד וקו מחבר:** קו מפריד (למשל במשפט מוסגר) יבוא עם רווח לפניו ולאחריו; מקף יחס המסמן טווח (למשל בין מספרים) יבוא ללא רווח לפניו ולאחריו. שני קווים אלה יש לסמן כשני קווים קצרים (--). או לייחד לקו מקש קיצור ולהשתמש בו תמיד (-). קו מחבר קצר (אנטי-יהודי) יבוא ללא רווח לפניו ולאחריו. בתכנת Word אין הבחנה ברורה בין הקווים ויש לוודא שנעשה שימוש שיטתי בקווים מתאימים לאורך הטקסט. מקף יחס בין צירופים של יותר ממילה אחת יבואו עם רווח לפנייהם ולאחריהם (קו התעופה ארצות הברית – ארץ ישראל).
- **סוגריים:** יש להשתמש בסוגריים עגולים. סוגריים מרובעים ישמשו בתוך סוגריים עגולים, או לציון השלמה בציטוט. אין להקיף שלוש נקודות המסמנות דילוג בסוגריים מרובעים.
- **טקסט לועזי בתוך טקסט עברי:** טקסט לועזי בסוגריים – יש להקפיד שהסוגריים יהיו בגופן עברי.
- **מספרים:** יש להמעיט ככל האפשר בשימוש בספרות בטקסט ולהשתמש במילים (המאה האחת עשרה), אלא אם כן הדבר מקשה על הקריאה. רצף מספרים יש לכתוב מימין לשמאל (1911–1912). במספרים מעל אלף יש להקפיד להוסיף פסיק כמקובל (1,012; 1,345,678).
- **תאריכים:** בטקסט: 5 בדצמבר 2016; כ"ו בניסן תשע"ו; בהפניה לתאריך של פריט ביבליוגרפי: 5.12.2016. אין להביא את רישום השנה בקיצור.
- **מספרי ההערות** יירשמו בגוף המאמר בספרה עילית לאחר סימן הפיסוק (למשל: גירוש ספרד⁶), אך כאשר סימן הפיסוק הוא קו מפריד, יבוא מספר ההערה לפניו. אין לציין מספרי הערה בכותרות של פרקים, מאמרים או סעיפים. הערה טכנית בראש פרק או מאמר, לפני הערה מס' 1, תצוין בכוכבית.
- **ציון מספרי עמודים בהפניה ביבליוגרפית:** בכל הפניה יש לציין את מספרי העמודים המדויקים (77–98), אלא אם כן ההפניה היא לחיבור שלם. אין לקצר: 77 ואילך או להפנות לפרק כלשהו בספר.
- **הפניה למקורות:** בהפניה למקורות יש להקפיד על שני עקרונות: (א) ההפניה כוללת את כל הנתונים הדרושים למציאת המקור; (ב) ההפניה אינה מטריחה את הקורא בפרטים שאינם נחוצים. על כן בחיבורים עם מהדורות ידועות די בציון המהדורה.
 - מקרא: ישעיהו ב, ד; שמואל א' יד, ב (אין לקצר את שמות ספרי המקרא).

- ברית חדשה : מתי ה, א-ב
- קוראן : סורת אלבקה 2, 15 (בציטוט יש לציין בסוגריים את שם המתרגם).
- יוספוס, קדמוניות יח, 382 ; מלחמת היהודים א, 16.
- אפלטון, 'פוליטיאה', כתבי אפלטון (תרגם י"ג ליבס), ב, 214-223.
- **ספרות קלסית** : יש להביא הפניות שיאפשרו לקורא בקי בחומר למצוא את הפרסום בקלות, ועל כן אין לקצר שמות ספרים ורצוי לציין את שם המהדיר, הכול לפי הצורך והעניין.

הפניות לספרים ולמאמרים בהערות שוליים

בהיקרות הראשונה של המחקר יובאו פרטיו במלואם ולאחר מכן תבוא הפניה אליו. לדוגמה : כהן (לעיל, הערה 13), עמ' 12.

הערות השוליים – הנחיות כלליות :

- מספרי ההערות יהיו רצופים לאורך המאמר כולו. אין לחזור על מספר הערה בגוף הטקסט, ובמידת הצורך יש להוסיף הערה שתפנה להערה קודמת.
- רצוי להמעיט בהערות, לפי הנדרש להוכחת הטענות, ואין צורך להביא כל פרסום הקשור לנושא שאין בו צורך של ממש.
- הערות ארוכות מאוד הכוללות דיונים ספציפיים, נתונים וטבלאות יש להעביר לנספחים.
- בסוף הערה המסתיימת בלועזית לא תבוא נקודה, לא מימין ולא משמאל.
- יש להמעיט ככל האפשר בהפניות פנימיות לעמודים במאמר, שיושלמו רק לאחר העימוד ; במידה שהדבר נחוץ – יש לסמן את העמוד להשלמה : 000. אין להפנות לפי מספר העמוד בכתב היד המקורי.
- בהערות יש לתת שם פרטי מלא של המחברים והעורכים הנזכרים, אלא אם במקור מופיע שם מקוצר בלבד.
- כתבי עת לועזיים יובאו במלואם וללא קיצור. ארכיונים יובאו במלואם. אם המחקר מבוסס על ארכיונים מסוימים והם נזכרים בו שוב ושוב – אפשר לנקוט קיצור ולציין זאת בהערה הפותחת.
- אם פרסום הופיע במהדורה עברית ובמהדורה לועזית, יש להעדיף את הנוסח העברי ; אם המהדורה הלועזית מעודכנת יותר – אפשר להשתמש רק בה.
- אחרי המילים ראו, עיינו, השוו – יש להוסיף נקודתיים.
- כאשר יש צורך במונחים טכניים רצוי להשתמש בחלופה העברית (בייחוד ולא esp. ; השוו ולא cf.), אלא אם מדובר ברצף של פריטים בלועזית.

ציונים ביבליוגרפיים

- הערות השוליים מיועדות לקוראים בקיאים, ואף על פי כן יש להקפיד על רישום של כל הפרטים הנדרשים בהפניות כדי לאפשר לקוראים למצוא את מבוקשם בנקל. כדי למנוע סרבול, הרישום הביבליוגרפי נעשה לפי תבניות, וכך קל לקורא להבחין בין מאמר לספר וכדומה. משום כך אנו

משתמשים ברישום קצר וברור; לדוגמה, אין מציינים את המילה כרך (או vol.) אלא במקרים חריגים.

- בלועזית נעשה שימוש בקיצורים מוסכמים על פי האנגלית לכל השפות האירופיות (pp לציון עמודים ולא SS).

- האחריות לבדיקה ולהתקנה של מקורות שאינם בעברית או באנגלית מוטלת על המחבר. בייחוד יש לבדוק מקורות הכתובים באותיות שאינן עבריות או לטיניות, ובמקורות מסוג זה יש לשקול אם להביא בסוגריים לאחר הכותרת תרגום שלו לאנגלית.

- p. או pp. לציון עמוד או עמודים בלועזית; עמי' לציון עמוד או עמודים בעברית; יש לצייין זאת תמיד ליד מספרי עמודים.

- קיצורים שימושיים לדוגמה: ff. – ואילך; n. – הערה; l./ll. – שורה או שורות;

- s.v. – ערך; et al. – ואחרים; 8v/8r – עמוד ראשון או שני של דף בכתב יד;

- col./cols. – טור, טורים; op. cit. – שם, ברצף לועזי; ibid. – החיבור האחרון

- esp. – בייחוד, בפרט; idem – הנ"ל (ויש המקפידים על eadem לציון חוקרות). יש להקפיד על שימוש בקיצורים המקובלים שלא להקשות על הקורא.

- ציון שני מחברים – במילה and; שני מקומות דפוס בלועזית יצוינו בקו מפריד.

- אות רבתי בשמות פרסומים:

- **אנגלית:** בראש כותר, בראש שמות עצם, פעלים, תוארי פועל ושמות תואר; וכן מילים אחרי נקודתיים או מקף המפרידים בין הכותרת לכותרת המשנה.

- גם כינויי גוף יבואו באות גדולה: He, Him, Its, His, Their, My וכדומה.

- למשל: Jacob Mann, *The Jews in Egypt and in Palestine under the*

- Fatimid Caliphs*, 1–2, New York 1970²; 1, p. 176; 2, p. 210

- **לטינית, צרפתית, ספרדית ואיטלקית:** אות גדולה לשמות ולמילה הראשונה

- בכותרת. למשל: Domenico Cavalca, *Lo Specchio della croce: Testo*

- originale e versione in italiano corrente*, ed. Tito Sante Centi,

- Bologna 1992

- **גרמנית:** בראש שמות ובראש שמות עצם. למשל: Heinz Schilling, *Martin*

- Luther: Rebell in einer Zeit des Umbruchs*, München 2013

- המחברים יקפידו להביא את כל הפרטים הביבליוגרפיים הנדרשים.

- אין צורך לצייין את השמות של הוצאות הספרים בפרסומים המצוטטים.

- שם הספר יובא בדיוק כמו שהוא רשום בגוף הספר. בציונים ביבליוגרפיים קדומים שבהם הכותר

- ארוך מאוד אפשר להסתפק במילים הראשונות ולסמן דילוג בשלוש נקודות.

הרישום הביבליוגרפי

• ספרים

- **סדר הפרטים**: שמות המחברים או העורכים, שם הספר (שם הסדרה), מספר הכרך, מקום ההוצאה ושנת ההוצאה^{המהדורה}, מספרי העמודים, מספרי ההערות.
- **שמות מחברים**: שמותיהם של המחברים יובאו כלשונם וככתבם בשער הספר. השמות הפרטיים יובאו במלואם. כאשר יש יותר משני מחברים יובא רק הראשון ולידו 'ואחרים' או et al.
- **שמות הספרים**: שמות של ספרים עבריים לא יודגשו ולא יבואו בין גרשיים. ספרים לועזיים יובאו באות נטויה ולא יודגשו בקו תחתי. שם ספר בשפה זרה שאינה מוכרת לרבים מהקוראים יתורגם במידת הצורך בסוגריים לעברית או לאנגלית. שמות ספרים בערבית אפשר לתת באותיות ערביות או בתעתיק עברי (או באותיות לטיניות אם כך מופיע בשער הספר).
- **כותרות משנה**: בין שם הספר לכותרת המשנה יחצו נקודתיים. אם יש שתי כותרות משנה – השנייה תסומן בקו מפריד. בספרים לועזיים תובא גם כותרת המשנה באות נטויה.
- **סדרות**: שם של סדרה יבוא אחר שם הספר בתוך סוגריים עגולים. בלועזית – באות נטויה. אם יש מספר כרך בסדרה, יבוא פסיק בסוף שם הסדרה ומספר הכרך בלבד (ללא המילה כרך או vol.). אם שם הסדרה הוא השם הראשי יהא דינו של שם הכרך ככותרת משנה.
- **מספר הכרך**: מספרי כרכים בספר יצוינו באותיות לעברית ובספרות ללועזית, ללא המילה כרך או vol. כמה כרכים יסומנו בקו מפריד: א-ג; 1-2. אם לכרך יש שם נפרד, יצוין מספר הכרך ואחריו נקודתיים ושם הכרך.
- **ספר בעל כמה כרכים**: אם יש הפניות לכל הכרכים, יש להביא במופע הראשון את הפרטים של כל הכרכים (השנה של הכרך הראשון והכרך האחרון בלבד; תשכ"א-תשל"ה), ואחר כך לציין את מספר הכרך. אם מפנים לכרך מסוים, יש לתת רק את פרטיו.
- **מהדירים, עורכים ומתרגמים**: אם בנוסף לשם המחבר יש לספר מהדירים או עורכים או מתרגמים, שמם יבוא לאחר שם הספר, בלי סוגריים: מהדורת, בעריכת, ed. (עורכים רבים eds.), תרגם, translated by וכדומה.
- **מקום ההוצאה**: מקום ההוצאה יבוא אחרי שם הספר או מספר הכרך. בין מקום ההוצאה לפריט הקודם לו יבוא פסיק. שני מקומות הוצאה יופרדו בקו מפריד. יותר משני מקומות הוצאה – יובא רק המקום הראשון.
 - מקום ההוצאה של ספרים לועזיים יירשם בשפת המקור כפי שמופיע בשער הספר.
 - אם לא נזכר מקום הוצאה יש לציין זאת במפורש בסוגריים מרובעים. אם המקום ידוע או משוער – יש לציין זאת בסוגריים מרובעים.
 - בין מקום ההוצאה לשנת ההוצאה לא יבוא סימן פיסוק.

- אם מקום ההוצאה כתוב באופן שאינו מקובל כיום – ניתן להביאו בדרך המקובלת, אבל יש להקפיד על אחידות בכל הספר. למשל: ויניציאה–ונציה.
- **שנת ההוצאה**: שנת הוצאה של ספר עברי תבוא בתאריך עברי, אלא אם יש בספר רק תאריך לועזי. אם אין שנת הוצאה יש לציין זאת כמו מקום הוצאה שאינו רשום בספר.
- **שם ההוצאה**: אין חובה לרשום את שם ההוצאה של הספרים.
- **המהדורה**: מספר המהדורה יצוין בספרה עילית אחרי שנת ההופעה. מהדורה מצולמת יש לציין לפי השנה המקורית ולהוסיף בסוגריים את שנת הצילום (ד"צ: תשכ"ח).
- **הפניה לפרקים**: בדרך כלל יש להימנע מלהפנות לפרקים, תוך ציון שמם או מספרם; די בהפניה לעמודים הנדרשים.
- **מספרי עמודים**: לפני מספר העמודים יבוא פסיק. לציון עמוד בעברית יש להיזקק לקיצור עמי, ובלועזית p או pp (בכל השפות). עדיף לציין את טווח העמודים המדויק שאליו מפנים, ולא 'ואילך' או ff.
- **הפניה להערות**: בעברית יש להקדים להפניה להערות את המילה 'הערה' או 'הערות' (לא הקיצור העי), ובאנגלית n. (ליחיד ולרבים).
- **קבצים**:
 - בהפניה לקובץ שלם יוזכרו העורכים בתחילת הרישום, בתוספת (עורך/עורכים; ed., eds) בסוגריים, ולאחר מכן יירשם הפריט כדין ספר.
 - הפניה למאמר בקובץ: שם המחברים, 'שם המאמר', שם הספר, בעריכת ..., מקום הדפוס ושנת הדפוס, עמודים.
- **עבודות מוסמך ודוקטור**: שם המחברים, שם העבודה, עבודת דוקטור/מוסמך, שם האוניברסיטה, שנה, עמודים. בלועזית: Author, Title, Ph. D. Thesis/Dissertation, University's Name, Year, pages [אנציקלופדיה שהופיעה בכמה מהדורות יש לציין בבירור את המהדורה – שנת הופעה או מספר מהדורה; פירוט ההפניה נתון לשיקול דעת המחברים והעורכים. לדוגמה: *Encyclopaedia of Islam*, III, Leiden-London 1986², pp. 1071–1076 או *Encyclopaedia of Islam*², p. 1000
- **מאמר בכתב עת**:
 - שם מחבר, 'שם המאמר', שם כתב העת, מספר הכרך (תאריך הפרסום), עמודים. שמות המאמרים יבואו בין גרשיים יחידים, ובין שם המתבר לשם המאמר יבוא פסיק.
 - דין כותרת משנה בשם מאמר כדין כותרת משנה בספר; הגרש הסוגר יבוא לאחר כותרת המשנה.
 - שמות כתבי העת יבואו בלי גרשיים וללא הדגשה. בלועזית – באות נטויה (*italics*).
 - מספר הכרך יצוין ללא המילה כרך או vol., גם אם יבוא אחריו מספר חוברת. בעברית יצוין המספר באות עברית (או במספר אם כך מופיע במקור), בלי גרש או גרשיים. בכתב עת לועזי יצוין במספר (ולא בספרה רומית).

○ מספר החוברת יצוין רק כאשר מתחיל מספור עמודים חדש בכל חוברת; מספר חוברת בתוך כרכים עם מספור רצוף לא יצוין כלל.

● **ערכים אנציקלופדיים:**

○ ככלל, דין ערך אנציקלופדי כדין מאמר. ואולם, אפשר לוותר על מקצת הפרטים של אנציקלופדיות מוכרות. עם זאת, כאשר יש מהדורות שונות של האנציקלופדיה (*Encyclopedia Judaica, Encyclopedia of Islam*) חשוב לציין את שנת הדפוס או את המהדורה, כדי שהקורא יוכל למצוא את ההפניה.

○ אם אפשר לציין את שם המחבר של הערך, יש לעשות זאת.

● **מבנה ההערות:** בהכנת ההערות יש להקפיד על מעבר נכון בין שפה עברית לשפות לועזיות. סימן הפיסוק במעבר בין עברית לועזית יופיע כחוצץ בין השפות ויוקלד בפונט עברי. ברצף של פריטים לועזיים לא יבוא סימן פיסוק עברי, הקוטע את רצף הלועזית. בין פריט לפריט בהפניות ביבליוגרפיות יש לתת נקודה-פסיק.

דוגמאות להפניות ביבליוגרפיות

● **ספר:** Malachi Beit-Arié, *Unveiled Faces of Medieval Hebrew Books: The Evolution of Manuscript Production – Progression or Regression*, Jerusalem 2003, pp. 82–87

● **ציון מהדורה:** Jacob Burckhardt, *Die Kultur der Renaissance in Italien*, Berlin 1867²

● **הפניה לקובץ שלם, שני עורכים וציון סדרה:** Karlefried Gruender and Nathan Rotenstreich (eds), *Aufklärung und Haskalah in jüdischer und nichtjüdischer Sicht (Wolfenbütteler Studien zur Aufklärung, 14)*, Heidelberg 1990

● **הפניה לספר עם מספר כרכים:** Shelomo D. Goitein, *A Mediterranean Society: The Jewish Communities of the Arab World as Portrayed in the Documents of the Cairo Geniza*, 1–5, Berkeley–Los Angeles 1967–1988; 5, pp. 363–367

● **הפניה לספר עם כרכים נושאי שם נפרד:** Menahem Stern (ed.), *Greek and Latin Authors on Jews and Judaism, 1: From Herodotus to Plutarch*, Jerusalem 1974

מאמרים:

● **מאמר בכתב עת:** Alexandra Cuffel, 'Call and Response: European Jewish Emigration to Egypt and Palestine in the Middle Ages', *Jewish Quarterly Review*, 90 (1999), p. 75, n. 53

● **מאמר בקובץ:** Ada Rapaport-Albert, 'The Emergence of a Female Constituency in Twentieth-Century Habad Hasidism', *Let the Old Make Way for the New: Studies in the Social and Cultural History of Eastern European Jewry – Presented to Immanuel*

Etkes, 1: *Hasidism and the Musar Movement*, eds. David Assaf and Ada Rapaport-Albert, Jerusalem 2009, pp. 7*–68*

- **עבודת דוקטור** : אלחנן ריינר, עלייה ועלייה לרגל לארץ ישראל 1099–1517, עבודת דוקטור, האוניברסיטה העברית בירושלים, תשמ"ח, עמ' 15–22 [לעבודת מוסמך רישום זהה, למעט: עבודת מוסמך במקום עבודת דוקטור]
- **עבודת דוקטור בלועזית** : Paul Ira Radensky, *Hasidism in the Age of Reform: A Biography of David ben Mordkhe Twersky of Tal'noye*, Ph.D. Dissertation, The Jewish Theological Seminary of America, 2001
- **ערך אנציקלופדי בעברית** : משה נחום צובל, 'יצחק ברויאר', האנציקלופדיה העברית, ט, טורים 493–494
- **ערך אנציקלופדי בלועזית** : Shmuel Bialoblocki, 'Aberglaube', *Encyclopaedia Judaica*, 1, Berlin 1927, pp. 229–240; David Nir, 'Betar', *Encyclopaedia Judaica*, Jerusalem 1971, 4, cols. 714–716